وفای به عهد

*حسن لطفي

مرد است و قولش ورد زبان آدم‌هاي ديروز بود. اما امروز هم پيش كساني كه سرشان به تن‌شان مي‌ارزد اجر و قربي دارد. اگر هم تغييري كرده در مرد بودن فردي است كه قول مي‌دهد. مي‌توانيم جايش بنويسيم آدم است و قولش. زن و مرد هم ندارد. وفاي به عهد فعل انساني درستي است كه از باد هوا شدن تعهدات جلوگيري مي‌كند. باعث مي‌شود سنگ روي سنگ بند شود و آدم‌ها آرام باشند.

اگر بزرگي مثل داريوش مهرجويي خشمگين، نالان، معترض و پرسشگر شده به خاطر اين است كه عده‌اي به عهدشان وفا نكرده‌اند. جار زده‌اند آخرين فيلم استاد (لامينور) برنامه نوروزي بعضي از سينماها است. بعدش معلوم نيست چه اتفاقي افتاده كه روي جارشان گِل ماليده‌اند و گفته‌اند بماند براي بعد (البته بعدش گفته‌اند، اولش گفته‌اند پروانه‌اش لغو است يا چيزي شبيه اين!) شايد اگر آن جار نبود و گفته تعهدي ايجاد نمي‌كرد، عصبانيت و لرزش صداي خالق گاو، بستچي، دايره مينا، هامون و... اشك بعضي‌ها و صداي اعتراض خيلي‌ها را در نمي‌آورد. به تعدادي هم فرصت نمي‌داد تا با تاختن به پير سينما بگويند از هنرمندان انتظاري مشابه چه‌گوارا و هنرمندانی داشته باشند كه هنر براي‌شان بلندگويي براي بيان بيانيه‌هاي سياسي است. قصدم نقد اين دسته از منتقدين مهرجويي نيست. با آنكه ذره‌اي كنار انديشه و باورشان نيستم. با آنكه معتقدم زمان خوبي براي بيان حرف‌هاشان پيدا نكرده‌اند. با آنكه... بايد بپذيريم هر كسي مي‌تواند ديدگاه خودش را بيان كند. هيچ ايرادي ندارد. بيان حرف‌ها به معناي درست يا نادرست بودنش نيست. پس از شنيدن حرف‌ها ديگران قضاوت خواهند كرد. صافي تاريخ هم براي تاييد نهايي از پي مي‌آيد. ايرادي اگر هست در قولي است كه مي‌دهيم و قراري است كه مي‌گذاريم. ايراد جدي‌تر مي‌شود وقتي يكي از سر تشكل يا وزارتخانه يا دولتي قول مي‌دهد. آن‌وقت وفاي به عهد ضروري‌تر مي‌شود. قول با تغيير آدم‌ها و وزير و رييس‌جمهور تغيير نمي‌كند. اگر هم قانوني عوض شود شامل قرارهاي قبلي نمي‌شود. لغو پروانه نمايش‌هاي صادرشده، تغيير برنامه‌هاي اعلام‌شده زيبنده سينماي ايران كه نيست، هيچ! زيبنده برنامه‌ريزان جديد هم نيست.

اگر وفاي به عهد نكنيم نمي‌توانيم از ديگران (حتي كساني‌كه زير ميز

برجام زدند) انتظار وفاي به عهد داشته باشيم. انسان است و قولش ! دولت است و قرارهايي كه با مردم گذاشته است.